

ТЕОРІЯ ТА МЕТОДОЛОГІЯ
ПОЛІТОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

УДК 321.01

DOI: 10.33663/1563-3349-2019-85-220

А. Є. МЕНЬШЕНИНА

**ПРОБЛЕМА ПОЄДНАННЯ УНІВЕРСАЛЬНИХ
ТА НАЦІОНАЛЬНИХ ЦІННОСТЕЙ
У ПОСТМОДЕРНОМУ ДИСКУРСІ**

Аналізуються можливості поєднання універсальних та національних політичних цінностей в умовах постмодерну. Виокремлюються точки їх зближення на основі загального ціннісного базису та загрози конфронтації в умовах глобалізації та небезпеки зникнення національної держави.

Ключові слова: аксіологія, політичні цінності, універсальні цінності, універсалізм, глобалізація, національна держава.

Menshenina Anna. The issue of combining universal and national values in postmodern discourse

This article analyzes opportunities of finding the common ground between universal and national political values in connection with the postmodern conditions. The points of both universal and national values' convergence was determined as well as threat of nation state's deterioration.

Key words: axiology, political values, universal values, universalism, globalization, nation state.

Ціннісна проблематика стала предметом дослідження всіх соціо-гуманітарних дисциплін та філософських розвідок. Дедалі частіше науковці прагнуть вирішити першочергове питання не практичного значення, а саме морально-етичного, зрозумі-

© МЕНЬШЕНИНА Анна Євгенівна – аспірантка Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова; ORCID 0000-0002-7824-2718; e-mail annomen@gmail.com

ти, яким шляхом рухається людство і як зарадити негативним ефектам від цього руху. Оптимізм прогресивного та технічного ХІХ століття показав помилковість нехтування духовним та екологічним добробутом індивіда заради науково-технічних звершень, підтримання політики війни замість політики мирного врегулювання політичних конфліктів, а також виховання та соціалізації політично активного, духовно здорового та соціоорієнтованого громадянина. Саме після уроків двох світових воєн, тоталітарних режимів, ідеологізації населення, пригноблення інакомислення заради уніфікації, в інтелектуальній еліті виникає необхідність осмислити новий час «після» – постмодерн. А разом з тим надати кожному аспекту діяльності індивіда, громадянина, соціальної групи, політичної еліти, держави чи глобальному світу ціннісного сенсу як запоруки побудови більш гармонійного світового порядку.

Таким чином, постмодернізм характеризується ціннісною проблематикою та надає кожному явищу чи процесу аксіологічного значення. Саме в рамках ціннісної парадигми постмодерністами розглядається політичне життя, в основі якого лежать орієнтири, ідеали та норми, які є компонентами політичних цінностей.

Процес формування та засвоєння цінностей відображає складний, багатофакторний та багатоступеневий шлях розвитку будь-якої ідеї до рівня аксіологічної одиниці. Цей процес включає індивідуальний етап усвідомлення цінності людиною, й далі йде по висхідній лінії від групової цінності, соціальної, державної і так доходить до статусу універсальної цінності.

«Кожна конкретна історична суспільна форма, – пише Ю. Щербакова, – може характеризуватися специфічним набором та ієрархією цінностей, система яких є найбільш високим рівнем соціальної регуляції»¹. Водночас політичні цінності доцільно поділити на базові (основоположні), національні (як запоруки життєздатності окремої національної одиниці) та універсальні (як концентрація абсолютних цінностей, доповнених загально визнаними моральними настановами) цінності.

Базові політичні цінності держави покликані забезпечувати потреби особи гарантіями забезпечення її прав і свобод, наданням їй свободи та рівності в реалізації можливостей, дотриман-

ням консенсусу та миру, гарантуванням безпеки та соціального благополуччя. В обмін на це особа зобов'язується дотримуватися основних цінностей держави: суверенітету, верховенства права, порядку, громадянства. Вищезазначені політичні цінності прийнято вважати універсальними, вітальними для кожної сучасної постмодерної держави. Але даний універсалізм є відображенням складного процесу засвоєння конструктивного способу організації політичного життя в рамках глобалізації політичного середовища. Універсалізм політичних цінностей забезпечується багатьма міжнародними наддержавними утвореннями, угодами, конвенціями та союзами. Так, Н. Лапін наводить як приклад присвячення Організацією Об'єднаних Націй 2010 року Міжнародним роком зближення культур. На думку науковця, це свідчить про можливість культурного зближення за рахунок наявності цінностей, які притаманні всім культурам, тобто універсальних цінностей. Але, з іншого боку, «зближення культур має межі, оскільки кожна культура прагне до самозбереження та втілюється в багатоманітності соціокультурних співтовариств та груп, життєвих світів людей. Основою такої багатоманітності є специфічні поєднання етнокультурних, релігійних, соціальних, політичних, економічних, професійних, корпоративних, гендерних, поколінневих та інших цінностей, що циркулюють в життєвих світах»².

Для аксіології притаманні різні підходи до розуміння сутності та природи цінностей. В даному контексті варто зосередити увагу на двох підходах: релятивістському та утилітаристському. Культурний релятивізм, представлений поглядами В. Дільгея, Н. Смелзера, А. Тойнбі, О. Шпенглера та ін., за свою основу має думку, що цінності формуються в конкретно-історичному середовищі, вбираючи в себе культурні, почуттєві, релігійні та етичні показники, а тому можуть впливати лише на носіїв даних цінностей. Утилітаризм в роботах І. Бентама, Б. Констана, Дж. С. Мілля бачить в основі цінностей їх можливість задовольняти потреби людей на основі корисності, блага та достатку як для особи, так і для великої групи, включаючи наддержавні утворення.

Таким чином, релятивістський та утилітаристський підходи до розуміння природи цінностей поєднуються з розумінням уні-

версальних та національних цінностей. Наявність даних підходів свідчить про багатоманітність точок зору про першооснови формування політичних цінностей. З розширенням культурних, економічних, політичних зв'язків між державами та індивідами, з поширенням масової культури, подоланням закритості суспільств простежуються тенденції універсалізму.

Універсалізм як філософське поняття в соціогуманітарних дисциплінах дістав відображення в понятті глобалізації. Хоча деякі вчені відкидають взаємозв'язок між універсалізмом та глобалізацією, але наслідки глобальних процесів знаходять відображення в поширенні універсальних цінностей. Так, Дж. Розентау розмежовує поняття «універсалізм», «глобалізм» та «глобалізація» через сенс і зміст, який в них закладений. Незважаючи на їх тісний взаємозв'язок, поняття «глобалізація» має менш широке значення. «Воно відсилає не до цінностей та структур, а до процесів, поєднань, які зароджуються в розумах та поведінці людей, до взаємодій, які виникають тоді, коли індивіди та організації зайняті своїми буденними справами та намагаються досягти поставлених перед собою цілей»³.

3. Бауман також розрізняє поняття «універсалізація» та «глобалізація», вважаючи останнє логічним послідовником універсалізації. Універсалізація, хоча в неявній формі, передбачає суб'єкта процесу, що відбувається, тоді як глобалізація підкреслює різке зниження, якщо не повну втрату, контроль індивідів над процесами та подіями, які впливають на їх долі. «Концепція «глобалізації» була створена, щоби замінити попередню концепцію «універсалізації», коли стало зрозуміло, що встановлення глобальних зв'язків та мереж не має нічого спільного з передбачуваністю та контрольованістю, які вона має на увазі», — писав філософ⁴.

У праці У. Бека «Що таке глобалізація» зазначено, «що глобалізація приводить до того, що суспільні, мікросоціальні відносини людей виходять за межі національно-державних спільнот, набувають транснаціональний характер. Глобалізація підриває цю ідентифікацію, разом з глобалізацією руйнується структура основних принципів, на яких базувалися держави і жили суспільства, являючи собою територіальні, відмежовані один від одного єдності, створюються нові силові й конкурент-

ні співвідношення, конфлікти і суперечності між національно-державними єдностями і акторами, з одного боку, і транснаціональними акторами, ідентичностями, соціальними просторами, ситуаціями і процесами – з іншого»⁵.

Відомий фахівець з міжнародних відносин П. Циганков надає глобалізації загального значення «сукупності економічних та фінансових, інформаційних та комунікаційних, соціокультурних та психологічних, а також політичних процесів, які не знають територіальних чи юридичних бар'єрів, легко долають державні кордони та здатні зацепити будь-яку соціальну спільність в будь-якому місці світу. Глобальні процеси втягують в себе та підпорядковують своїм потребам як традиційних, так і нових акторів міжнародної арени... Дедалі більш тривкою стає межа між зовнішньою та внутрішньою політикою»⁶.

«Сучасна політика, як зазначає О. Бабкіна, передбачає цивілізовані демократичні форми управління і регулювання діяльності людей, які використовуючи владні функції, в межах закону, відстоюють свої інтереси і сприяють гармонізації суспільства, забезпечення його стабільності, громадянського миру, демократизації держави, верховенства права»⁷. Необхідність дотримання таких базових та одночасно абсолютних цінностей, як консенсус, законність, право, мир, порядок, суверенність, достаток, спонукали держави як міжнародні актори закріпити їх статус в юридичних документах, договорах та угодах, в якості входження у певні політичні, економічні, культурні організації тощо.

За твердженням В. Мельника, «ідентичність людини з певною спільнотою реалізується перш за все через інтеріоризацію норм, уявлень, цінностей, зразків поведінки, що створюють її культуру... Глобалізація соціальних зв'язків виводить їх за межі певного культурного ареалу, прилучає їх до еталонів інших культур»⁸. Поряд із цим виникає новий статус індивіда, який виключає національну ідентифікацію та формує космополітичні тенденції. В даному контексті В. Горбатенко зазначає, що «людина ідентифікує себе не тільки з власною соціальною групою, нацією та державою, а й визначає на загальнолюдському рівні, стаючи так званим «громадянином світу». Космополітизм означає

відчуття приналежності до людства в цілому, відданість загальнолюдським інтересам і цінностям»⁹.

В. Колесник вказує на думку, «яка пропагується певною частиною політичної еліти США, що американська нація в силу свого іммігрантського походження ввібрала в себе кращі якості всіх націй планети»¹⁰. Водночас проблемою універсальних цінностей є не їх «західне» походження, а привласнення загальнолюдського результату ціннісного прогресу ХХ століття саме західною цивілізацією. Саме розуміння універсальності передбачає неналежність до будь-якої спільноти, ідеї, доктрини чи держави. В той же час сенс універсальних цінностей виявляють в їх наддержавному, позаблоковому, космополітичному значенні, до якого всі держави через процеси поглиблення міждержавних зв'язків, уроки воєн та тоталітаризму, зробили єдиний аксіологічний вибір. Західна ж цивілізація, як більш розвинена, через авторитет в міжнародних відносинах, підкріпленій економічною потугою та культурною спадщиною, змогла стати ініціатором поширення універсальних політичних цінностей у світі.

Ф. Фукуяма в книзі «Сильна держава: управління та світовий порядок» зазначає, що «питання, чи дійсно універсальні інститути та цінності ліберального Заходу є універсальними, чи вони, як казав С. Хантінгтон, лише результат специфічного культурного розвитку центральної частини Північної Європи. Фактично ні західні уряди, ні установи, створені для стимуляції багатостороннього розвитку, не здатні втілити в життя більшу частину корисних порад чи допомогти країнам, що розвиваються»¹¹.

Посилення економічних, політичних, соціальних, культурних зв'язків між державами на базі основних загальноприйнятих принципів та правил ведення політичної гри не є негативним явищем. Адже заради подолання глобальних проблем сучасності, встановлення миру та взаємного гарантування міжнародної безпеки та співробітництва виробляються власні міжнародні цінності та норми, які в своїй основі носять універсальний характер. Але з вкоріненням глобалізації в культурне та духовне життя чи засобами м'якої сили, чи жорсткої, виникає пряма загроза руйнування ціннісних систем національних держав за рахунок їх універсалізації чи, точніше, вестернізації (через домінування західної масової культури в світі). Дані процеси можуть

загрожувати вищій цінності держави — її національному суверенітету.

Автори монографії «Дискурс свободи: утопія та реальність вибору» зазначають, що «універсалізуються ті моделі політичної поведінки, інститути, що, хоча й зародилися в надрах євроатлантичної цивілізації, але відображають справжні загальнолюдські потреби й інтереси цілісного світу. Ці підходи передбачають, що суб'єктам світової політики як заради виживання цивілізації, людського роду, так і для забезпечення власних інтересів необхідно не просто утримуватися від насильства, дотримуючись принципів, закладених у Статуті ООН, а й координувати в різних формах свою політику в найрізноманітніших сферах життя сучасної цивілізації (екологія, митна політика, стабільність світового валютного ринку, дотримання і повага прав людини і громадянина тощо)»¹².

З іншого боку, кожна нація, соціальна група, індивід прагнуть одного, обіцяють забезпечувати та гарантувати основоположні цінності один одного та сприяти посиленню зв'язків, заснованих на справедливості, безпеці, злагоді та процвітанні. В даному контексті варто згадати слова Ф. Рузвельта: «Зміни, на які наш народ чекав з огляду на реформування політичної та економічної системи, досить прості: рівні можливості для молоді та інших; робота для тих, хто може працювати; безпека для тих, хто її потребує; скасування особливих привілеїв для меншості; захист громадянських свобод для всіх; використання досягнень наукового прогресу за постійно зростаючого рівня життя... Постійна внутрішня міць нашої економічної й політичної системи залежить від того, якою мірою вона виправдає ці сподівання»¹³. Дане програмне положення відображає базові потреби та цінності не лише американського суспільства середини ХХ століття, а й усього людства. Адже людство, що представлене в широкому значенні рівноправними індивідами, прагне одних базових потреб, що визначаються інструментальними цінностями. Тому програми політичних партій чи лідерів в принципі суттєво не відрізняються в ідеалах, а лише в шляхах їх реалізації. Також доречним буде навести тезу І. Валлерстайна з його книги «Після лібералізму», де він, досліджуючи програмні принципи лібералізму та марксизму-ленінізму, простежив їх спільні риси,

включаючи й «віру в наявність універсальних цінностей, рівною мірою застосовних до всіх народів»¹⁴. Незважаючи на стан холодної війни та повне ідеологічне протиріччя ціннісних основ їх доктрин, існує універсальна аксіологічна система. Виходячи з цієї тези, універсальні цінності самі на політичному рівні стають головною аксіологічною основою кожної політичної системи та формують страх втратити даний аксіологічний статус чи відхилитися від його основних засад. Тому універсальні цінності часто виступають у формі політичного міфу для побудови суспільства, заснованого на солідарності, патріотизмі та стабільності.

У праці «Політичні відносини між націями: боротьба за владу та мир» теоретик політичного реалізму Г. Моргентау розрізняє універсалізм та національні інтереси, що виражаються їхніми мораллю та цінностями. Визначальним вітальним принципом існування кожної держави є принцип її самозбереження. Тому кожна національна держава заради власного існування повинна мати межу в інтеграції в глобалізований світ. Її цінності мають сприяти самозбереженню та процвітанню. Теорія політичного реалізму стверджує, що універсальні моральні принципи не накладаються на державну діяльність у своєму абстрактному формулюванні та повинні бути пропущені через конкретні обставини місця та часу. Вчений стверджував, що якщо індивід має моральне право принести себе в жертву абсолютним цінностям та моральним принципам, то нація не має права ставити мораль вище за вимоги успішної політики, яка за своєю суттю заснована на моральному принципі виживання нації¹⁵. Тому система цінностей держави, з одного боку, іноді суперечить загальнолюдським цінностям заради досягнення стратегічної мети, а з іншого — її діяльність завжди базується на конструктивних цінностях, адекватних викликам часу. Сучасна постмодерна держава в процесі глобалізації, посилення політичних зв'язків у своїй діяльності керується загальними принципами ведення політики, уніфікує політичні цінності заради миру, консенсусу та безпеки.

Водночас оптимізм, пов'язаний з інтенсивною універсалізацією політичних процесів, вирішенням внутрішньополітичних питань на міжнародній арені та посиленням ролі неурядових та транснаціональних організацій, змінився загрозою існування

національної держави. Її статус поступово нівелюється, представниками в міжнародних відносинах часто стають політичні організації, а взаємозалежність економічних систем впливає на політичний курс держави. З неминучим посиленням глобалізаційних процесів виникає питання трансформації національної держави. Так, В. Горбатенко зазначає, що в сучасній політичній науці існують «дві основні позиції відносно перспектив розвитку національної держави:

- 1) національна держава залишиться головним суб'єктом міжнародних відносин;
- 2) національна держава неминуче зникне з міжнародної арени майбутнього під впливом глобалізації»¹⁶.

Водночас усвідомлення загрози зникнення національної держави стає актуальним питанням для кожної національної політичної системи. Тому держави в стратегії свого розвитку частіше вказують на необхідність збереження власної ідентичності, захисту національних інтересів, цілеспрямоване гальмування інтеграційних процесів, спричинених глобалізацією. Неминуча глобалізація з її позитивними ціннісними здобутками загрожує зникненням національної ідентичності та державності. Водночас, перед кожною державою постає необхідність збереження власної ідентичності на основі національної системи цінностей з одночасним включенням у зовнішньополітичний простір, в якому домінують універсальні політичні цінності.

З іншого боку, як зазначає П. Циганков, що «становлення моральних універсалій та єдиних правових норм не є односпрямованою тенденцією, результатом конфлікту між глобальною солідарністю та партикулярною лояльністю не вирішений, і нема жодних серйозних підстав вважати, що міжнародне суспільство стає суспільством універсальних цінностей і норм, що подолало та залишило в історії цінності та норми держав, етносів та культур»¹⁷. З приводу цього А. Мезенцева наголошує, що, «хоч би якою глибокою була інтернаціоналізація людства, воно, як і раніше, складається з різних народів, великих і малих, етнічних спільнот, самобутніх і неповторних цивілізацій, кожна з яких створює свій мікросвіт, свою модель світу, не менш унікальну, аніж життя кожної людини, кожної цивілізації»¹⁸.

«Єдина планетарна цивілізація в принципі не може бути чимось уніфікованим, якимось симбіозом, бо вона за своєю природою може виникнути лише феноменом поліцентричним, у ній не можуть не діяти глобальні масштабні тенденції дивергенції й зближення, її ціннісна система може бути тільки інтегративною, поєднуючи через підсистеми цінностей елементи західної і східної цивілізацій, не синтезуючи їх одна в одну та актуалізуючи, пробуджуючи, динамізуючи в них ті цінності й духовні багатства, що здатні слушно впливати на розвиток людства на етапі постіндустріального розвитку», – зазначається в праці «Дискурс свободи: утопія та реальність вибору»¹⁹. Тому в умовах постмодерну подолання подвійного конфлікту цінностей між національними державами та національної держави з універсалізацією політичного простору залишається відкритим питанням.

1. Шербакова Ю. Цінності Об'єднаної Європи: Монографія. Київ: ВЦ «Академія», 2014. С. 20. 2. Лапин Н.И. Универсальные ценности и многообразие жизненных миров людей. С. 105. URL: https://www.lihachev.ru/pic/site/files/lihcht/2010_Sbornik/Tom_1_2010/000_Plenarnoe_zasedanie/038_N.I.Lapin.pdf. 3. Цыганков П.А. Теория международных отношений: учеб. пособ. Москва: Гардарики, 2003. С. 171. 4. Бауман З. Индивидуализированное общество / Пер. с англ. под. ред. В.Л. Иноземцева. Москва: Логос, 2005. С. 10. 5. Бек У. Что такое глобализация? Ошибки глобализма – ответы на глобализацию. URL: <http://texts.news/nauka-politika/bek-chto-takoe.html>. 6. Цыганков П.А. Цит. работа. С. 30-31. 7. Бабкіна О.В. Нова філософія політики в множинності сучасного світу. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова*. Серія 22. Політичні науки та методика викладання соціально-політичних дисциплін. 2011. Вип. 6. С. 5. 8. Мельник В.В. Становлення та розвиток полікультурного суспільства в умовах євроінтеграції. *Гуманітарний вісник ЗДІА*. 2013. № 54. С. 72. 9. Горбатенко В.П. Національна держава та її суверенність в умовах глобалізації. *Studia politologica Ucraino-Polona*. 2013. Вип. 3. С. 270. 10. Колесник В.С. Конфликт ценностей в межкультурном диалоге. *Общество: философия, история, культура*. 2011. №1-2. URL: http://dom-hors.ru/rus/files/archiv_zhurnala/fik/1-2011-1-2/kolesnik.pdf. 11. Ф. Фукуяма Сильное государство: Управление и мировой порядок в XXI веке, Москва: АСТ: АСТ МОСКВА: ХРАНИТЕЛЬ, 2006. С. 14. 12. Денисенко В.М., Климончук В.Й., Привалов Ю.О. Дискурс свободи: утопія та реальність вибору, Львів: Астролябія, 2007. С. 61-62. 13. Рузвельт Ф.О. Чотири свободи. *Невичерпність демократії. Видатні діячі минулого, сучасності, демократичне суспільство і права людини* / Упоряд. О.І. Терех, Я.Г. Оксюта.

Київ: Укр. письменник, 1994. С. 97. **14.** Валлерстайн И. После либерализма / пер. с англ. / под. ред. Б.Ю. Кагарлицкого. Москва: Едиториал УРСС, 2003. С. 53. **15.** Цыганков П.А. Цит. работа. С. 79. **16.** Горбатенко В.П. Цит. праця. С. 268. **17.** Цыганков П.А. Цит. работа. С. 366. **18.** Денисенко В.М., Климончук В.Й., Привалов Ю.О. Цит. работа. С. 61. **19.** Денисенко В.М., Климончук В.Й., Привалов Ю.О. Цит. праця. С. 61.

References

1. Shcherbakova Tsinnosti Obiednanoi Yevropy: Monohrafiia. Kyiv: VTs «Akademiia», 2014. S. 20. **2.** Lapin N.I. Universalnye cennosti i mnogoobrazie zhiznennykh mirov lyudej. S. 105. URL: https://www.lihachev.ru/pic/site/files/lihc ht/2010_Sbornik/Tom_1_2010/000_Plenarnoe_zasedanie/038_N.I.Lapin.pdf. **3.** Cygankov P.A. Teoriya mezhdunarodnykh otnoshenij: ucheb. posob. Moskva: Gardariki, 2003. S. 171. **4.** Bauman Z. Individualizirovannoe obshestvo / Per. s angl. pod. red. V.L. Inozemceva. Moskva: Logos, 2005. S. 10. **5.** Bek U. Chto takoe globalizaciya? Oshibki globalizma – otvety na globalizaciyu. URL: <http://texts.news/nauka-politika/bek-chto-takoe.html>. **6.** Cygankov P.A. Cit. rabota. S. 30-31. **7.** Babkina O.V. Nova filosofiiia polityky v mnozhynnosti suchasnoho svitu. *Naukovyi chasopys Natsionalnoho Pedagogichnoho Universytetu imeni M.P. Drahomanova* Serii 22. Politychni nauky ta metodyka vykladannia sotsialno-politychnykh dystsyplin. 2011. Vyp. 6. S. 5. **8.** Melnyk V.V. Stanovlennia ta rozvytok polikulturnoho suspilstva v umovakh yevrointehratsii. *Humanitraryi visnykh ZDIA*. 2013. № 54. S. 72. **9.** Horbatenko V.P. Natsionalna derzhava ta yii suverenennist v umovakh hlobalizatsii. *Studia politologica Ucraino-Polona*. 2013. Vyp. 3. S. 270. **10.** Kolesnik V. S. Konflikt cennostej v mezhcivilizacionnom dialoge. *Obshestvo: filosofiya, istoriya, kultura*. 2011. № 1-2. URL: http://dom-hors.ru/rus/files/arhiv_zhurnala/fik/1-2011-1-2/kolesnik.pdf. **11.** Fukuyama F. Silnoe gosudarstvo: Upravlenie i mirovoj porjadok v HHI veke, Moskva: AST: AST MOSKVA: HRANITEL, 2006. S. 14. **12.** Denisenko V.M., Klimonchuk V.J., Privalov Yu.O. Diskurs svobody: utopiya ta realnist vaboru, Lviv: Astrolyabiya, 2007. S. 61-62. **13.** Ruzvelt F. O. Chotyry svobody. *Nevycherpnist demokratii. Vydadni diiachi mynuloho, suchasnosti, demokratychnee suspilstvo i prava liudyny* / Uporiad. O.I. Terekh, Ya.H. Oksiuta. Kyiv: Ukr. pysmennyk, 1994. S. 97. **14.** Vallerstain I., Posle liberalizma / per. s angl. / pod. red. B. Yu. Kagarlickogo. Moskva: Editorial URSS, 2003. S. 53. **15.** Cygankov P.A. Cit. rabota. S. 79. **16.** Horbatenko V.P. Tsyt. pratsia. S. 268. **17.** Cygankov P.A. Cit. rabota. S. 61. **18.** Denisenko V.M., Klimonchuk V.J., Privalov Yu.O. Cit. rabota. S. 61. **19.** Denisenko V.M., Klimonchuk V.J., Privalov Yu.O. Cit. rabota. S. 61.

Menshenina Anna. The issue of combining universal and national values in postmodern discourse

Postmodernism, as a conception, puts the stress on value issues and analyzes the reality via axiology approach. The political life according to postmodernism bases on ideals, rules, points of view, values etc those form value's pattern of reality. Political values can be divided into basic, national and universal.

Universal values are tend to concentrate both absolute values and moral imperatives.

Modern tendencies of globalization have made contemporary world possess common social and political values. The process of spreading universal values has started since two world wars. After that the common understanding of urgent necessity to prevent such a grave world crisis is on agenda. In the sake of overcoming global problems, peace maintenance and insurance of international security and cooperation, the international political values and imperatives are being observing nowadays. Universal values mean commitment neither to groups nor to doctrines. Moreover, universal values put an emphasis on their transnational and cosmopolitan meaning. Numerous international nongovernmental organizations, conventions and resolutions adhere to this kind of values. As a result, the core nation states' principles and values are destroying because of new world structure. Globalization of social ties causes individuals to outrun from certain cultural area and inures to other culture's models. Postmodern state's activity in condition of strengthening of international relations consolidates political values in the name of peace, consensus and security.

The nation values are under the threat because of the process of globalization. Simultaneously, hopefulness about intensive universalization of political values, strengthening of international relations, nongovernmental or transnational organizations has replaced by the threat of nation state's deterioration. Its status is gradually going into decline. For instance, the nongovernmental organizations usually become more influential actors than the nation states. In consequence, the issue of nation state's transformation is on the agenda. It does not matter the way of spreading the globalization either by soft power or the hard one, the notion of nation state suffers from it.

There are two forecasts for the nation state: 1. it is likely to keep its international status; 2. it is likely to disappear as an international actor because of globalization. Nevertheless, the mandatory principle of nation state's existing is self-preservation. That is why each state has to have border to integrate into global political world. It means that nation state's values should to maintain its self-preservation and prosperity.

The strategy of modern countries is based on necessity of preservation their own identities, defense their national interest, deceleration the process of integration. At the same time each nation state should to protect its own identity by means of the system of international values, on the one hand, and integration into international political area with domination of universal political values.

Key words: axiology, political values, universal values, universalism, globalization, nation state.